

A tüzérség a háboruban.

Moralt órnagy cikke következik itt a Berliner Tageblatt-ból. Különös jelentőséget ad a nagy szakember értékes írásának az, hogy a közelúlt napokban jelentek meg Höfer altábornagynak azok a jelentései, amelyek kifejezetten tüzérségi győzelmeinkről szólnak.

A tüzérségről a háboru kezdete óta nem egy korai ítélet látott napvilágot a sajtóban. Az ilyen ítéletek jobbra olyanoktól eredtek, akik részt vettek ugyan egyes ütközetekben, de a tüzérségi harcoknak csak egy kis területre szorult részét tekinthették át, illetve azt hitték, hogy módjukban állott áttekinteni. Mert az ellenséges tüzérségi tűzhatás okairól csak fölötté ritka pillanatokban kimálkozott alkalom alapos megfigyelést tenniük a tűzvonalban állóknak. Elismerjük abbéli buzgalmukat, hogy észleleteik közlésével szolgálatot akartak tenni a hazának, de felismertük tulbuzgalmukat is, amikor egyes fiatal tisztek a tábori tüzérség számára új löszabályzat tervével állottak elő. Egészen nyugodtak lehetünk afelől, — amit egyébként minden idősebb tiszt amúgy is tud — hogy az ágyúharcban szerzett tapasztalatokat a legpontosabban gyűjtik, megbírálják és hasznosítják már a jelenlegi hadjárat harcaiban. Az ellenséges tűzhatás minden háboruban fölötté aktuális tanulmánnyá lőn, mert az egyes ütközetek véres praxisában mindig több megfigyelés adódott, mint amennyire békében számítottak. Voltaképpen azonban arról van szó, hogy a személyes benyomásokat és élményeket nem szabad elszigetelve általánosítani. A hírközlésben nagy óvatosság ajánlatos. A jelentéstétel közös útjának a fölöttes parancsnoksághoz kell vezetnie.

A francia tüzérségről már a háboru előtt tudták Németországban, hogy az jó. Nem egyeztek meg azonban a vélemények: hatásossága, alkalmazhatósága, összeállítása és kaliberje felől. Amikor aztán az állásharcok kezdetén olyan gyakran vált érezhetővé a francia tüzérség, megfigyeltek egy olyan magyarázatról, amely pedig meglehetősen kézen fekvő. Mi például gyorsasággal nyomultunk előre. A mi nehéz kaliberjeink ilyen gyors előnyomulásnak nem tudtak mindig megfelelni. Az ellenség szerencsésebb helyzetben volt. A technika minden eszközeivel kiegészítette elő állásait hatásos tüzérségi tűzésre és módjában állott nehéz tüzérséggel megnyitni a harcot. Már pedig a nehéz tüzérség ismeri térepen nagyobb távolságokra tudja tüzet belevinni az ellenséges hadsorokba, mint a könnyű tüzérség. Az is bizonyos, hogy a francia könnyű tüzérség is a mienkkel egyenrangúnak mutatkozott. Ép oly bizonyos azonban az is, hogy a mi municiónk jóssága sokszor teti bennünket a helyzet urává.

Sokkal határozottabb azonban nehéz tüzérségünk fölénye minden harctéren. Még ha teljesen számításán kívül is hagyjuk gyilkosnegyvenketteseinket, egyéb nehéz ágyúink is, ahol csak megjelennek, hamarosan felülke-rekednek. Nyugati ellenségeink gyakran ahhoz az eszközhöz folyamodtak, hogy hajóikról és várakiból hozták ellenünk nehéz kaliberjeiket. Ezeknek az ágyúknak az alkalmazhatósága azonban csekély mozgékonyaságuk miatt nagyon is korlátolt.

A kitünően szerkesztett *Artilleristische Monatshefte* nem régiben egy cikket hozott „A mi és a velünk szomszédos államok tüzérségének ereje és összeállítása” címen. A cikk még a háboru kitörése előtt íródott, de a tüzérségek szervezetről széles köröknek nyújt megbízható támpontot. Bevezetőül hangsúlyozza, hogy a tüzérség ereje az ágyúk számától és használhatóságától, a lövegek mennyiségétől és jósságától, végül a kalibernek és ágyunemek összeállításától függ. A szakértő toll azután azonban kénytelen bevallani, hogy még becslésszerűen sem tudja megállapítani, hogy háboru esetén mikorra szám-

beli erőket tudnak az egyes hadseregek egymás ellenébe állítani. Ezért egész helyesen egyáltalán nem veszi figyelembe a szerző a mozgósítás esztére felállítandó formációkat, a háboru pedig a legmesszebb terjedelemben fog neki igazat adni abban, hogy minden a békében eszközölt számítás a tények halomra döntöttek. Áttekinthető összeállításából kitűnik, hogy Németország könnyű és nehéz tüzérségének a száma a többi államokéval szemben rendkívül kedvező. A tábori ágyúk békélszáma Németországban 2832, Ausztria-Magyarországban 1842, Franciaországban 2844, Oroszországban 4434. Könnyű tábori tarrackja van Németországnak 900, Ausztria-Magyarországnak 416, Franciaországnak egyáltalán nincs, Oroszországnak 444. Tíz centiméteres ágyújuk a központi hatalmaknak nincsen, Franciaországnak 160, Oroszországnak 32. Nehéz tábori tarrack van Németországban 400, Ausztria-Magyarországban 112, Franciaországban 240, Oroszországban 64. — Bármekkora is Oroszországnak a könnyű tábori ágyúja, legénységi ereje a mienknél kedvezőtlenebb.

Ép oly kedvező ránk nézve a kép, amelyet egy hadtestnek és tűzhatásának valószínű tüzérségi erejének az összeállítása nyújt, amennyiben az a súlyból megállapítható. Alapul vesszük a hadtestenkinti 100 löveget. E szerint: egy-egy német hadtest 108 tábori ágyúból, 36 könnyű és 16 nehéz tábori tarrackból 197.200 kilogramm lövegsúlyt röpít az ellenségre, az osztrák-magyar 108 tábori ágyúból, 24 könnyű és 12 nehéz tábori tarrackból 156.000, a francia 144 tábori ágyúból, 8 tízcentiméteresből és 12 nehéz tábori tarrackból 166.000, az orosz 96 tábori ágyúból, 12 könnyű és 8 nehéz tábori tarrackból, valamint 4 tízcentiméteres ágyúból 138.000 kilogrammot.

Kínél nagyobb most már a *tűzelési gyorsaság*? Előfeltétel, hogy a munició-pótlás biztosítottága mindenkor lehetővé teszi a tűzelési gyorsaság fokozását. A munició mennyisége eszerint nagy jelentőségű. *Municióbeli felszerelés dolgában Franciaországa az elsőség.* Ahogy a háboru kezdetén állott a dolog, megállapítható, hogy egy-egy német hadtestnek 695.864, a franciának 913.632, az oroszoknak 565.944 kilogrammnyi tüzérségi municiója volt. Az osztrák-magyar municióra vonatkozó adatokat a cikk szerzője nem ismerte.

A tüzérségi tüzerő megtartására, illetve fokozására hol a nagyobb kilátás? Németországnak és Ausztria-Magyarországnak rendkívüli teljesítő képességű ágyú- és löveggyárak vannak. Oroszország e tekintetben a legnagyobb zavarban van és amerikai segítségre szorul. Franciaország és Anglia azonban képesek hiányaik pótlására.

Németországnak és Ausztria-Magyarországnak azonfelül vannak — s ez volt a háboru meglepetése — egészen nehéz (42. és 30.5) mozsarai. Anglia és Franciaország talán megpróbálkozik új alkotásokkal, de a békében való hosszadalmas előkészület nem pótolható.

Oroszországnak nincs sem arzenáljaiban, sem váraiban ehhez hasonló tartaléka. Japán segítsége van ugyan állítólag a fronton, de nagy hatás attól sem várható.

A központi hatalmak, főleg Németország, legnagyobb egységeiket: *hadtesteiket, nem sejtett mértékben tudták szaporítani.* Ezzel a fronton a tüzérségi erő is az elviselhetetlenségig fokozódik. Franciaország új alakulatok létesítésében csak igen szerény határok között mozoghat, Angliának pedig nincsenek törzsei ezen „tudományos fegyvernem” számára, amely pedig *beiskolázás nélkül* csak luxus. Oroszország már *elavult* anyagra szorul. És amilyen kitünően harcolt a cári hadsereg a *védelmi* harcban, olyan csekély a hatása a *mozgó* háboruban.

A *Militär Wochenblatt* egyik igen világos cikke megerősíti ezt a hadi tapasztalatot,

Igy tehát kilátásaink a tüzérség terén is a legjobbak. A háboru *tartóssága* pedig még nagyobb tulsulyt biztosít számunkra, ha ugyan győzelmiünkhöz arra a tulsulyra még egyáltalán szükségünk van.

HIREK

0000

Rendelet a liszt maximális árának betartásáról.

A hivatalos lap mai száma közli Tisza István grófi miniszterelnöknek az összkormány nevében kiadott 422—1915. M. E. sz. rendeletét az összes lisztfajokból meglevő készleteknek lefoglalásáról, valamint a liszt-neműek eladása körül tapasztalt visszaélések megtorlása tárgyában.

A rendelet elrendeli, hogy a gabonane-műek lefoglalására vonatkozólag kiadott kormányintézkedések a mai naptól kezdve kiterjesztessenek a buza-, rozs-, árpa-, tengeri-, burgonya- és rizslisztből meglevő készleteknek bejelentésére, feltárására és az országos gazdasági bizottság részére való átengedésére.

Ez intézkedés következtében mátol kezdve nyilvántartják és hatósági ellenőrzés alá veszik az országban levő összes lisztkészleteket és a földművelésügyi miniszter fel van jogosítva bármilyen pillanatban bárhol található lisztkészletet lefoglaltatni.

A kormányrendelet második szakasza kimondja, hogy aki gabonane-műért vagy lisztért „a követelhető legmagasabb áránál magasabb árat vagy a legmagasabb áron felül ebbe beszámítandó bármilyen mellékszolgáltatást követel, elfogad, adat vagy ígértet, a maga vagy harmadik személy javára, az — a mennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással, valamint 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Ugyanígy büntetendő az is, aki akár szándékosan, akár a köteles gondosság elmulasztásával bármely módon közreműködik abban, hogy az árusítással megbízott alkalmazottja, vagy az eladást közvetítő más személy a gabonane-műért vagy a lisztért követelhető legmagasabb árak megállapított korlátozását kijátssza vagy meghiusítsa vagy a ki bárkinek e korlátozás kijátsszására vagy meghiusítására irányuló eljárást bármely módon elősegíti vagy eltitkolja.

A megtorló intézkedés módot ad az összes rendőrhatalóságoknak, hogy a legmesszebbmenő hatáskörben nyomozhassák ki azokat a személyeket, akik mint ügynökök, meghatalmazottak, bizalmi személyek, vagy mint ugynevezett barátok lépnek föl a kereskedőkkel szemben és lisztet kínálnak, ha a kereskedő bizonyos árdrágító föltételek teljesítésébe hajlandó belemenni.

A rendelet a mai napon lép életbe.

— Tizenkétéves menekült Szegeden.

Kaptuk a következő sorokat:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Tegnap, vagyis pénteken megjelenő lapjában *„tizenkétéves menekült Szegeden”* cím alatt úgy látszik, téves információk alapján a többiek között azt írja, hogy a rendőrségre vezetett egy ur egy tizenkétéves Bártfáról menekült gyermeket, hogy ott gondoskodjanak róla; az ügyeletes rendőrtiszt azonban azt a kijelentést tette, hogy „ők ilyesmire nincsenek berendezve”. Én voltam az ügyeletes s amikor egy asszony, aki a Horváth Mihály-utca 7.